Onderwerp: (verkeers)boetes en oplopende betalingsproblemen

Het Juridisch Loket

Geachte dames en heren,

Het rondetafelgesprek gaat vandaag over (verkeers)boetes en oplopende betalingsproblemen. Veel mensen krijgen hiermee te maken. Dank dat u het Juridisch Loket heeft uitgenodigd. Wij spreken deze mensen regelmatig in het kader van rechtshulp aan onze balie en aan de telefoon. Daarnaast raadplegen veel mensen onze website voor informatie en praktische stappen. Onze ervaringen uit de praktijk kunnen helpen om wetgeving en beleid te veranderen, om de situatie van deze mensen te verbeteren.

Wat zien we in de praktijk?

Het Juridisch Loket is voor veel mensen het eerste aanspreekpunt bij juridische vragen. In onze dagelijkse praktijk zien wij regelmatig rechtzoekenden die vastlopen bij verkeersboetes. Het gaat grofweg om twee groepen: mensen die de boete willen aanvechten en niet goed weten hoe zij (online) bezwaar of beroep moeten instellen, en mensen bij wie (tijdige) betaling niet of tijdelijk niet lukt en voor wie het bedrag vervolgens snel oploopt.

1. **Bezwaar/beroep: in theorie toegankelijk, in de praktijk niet voor iedereen**

Afgelopen jaar kregen wij ruim 1000 vragen over verkeersboetes. Veel van deze vragen komen van rechtzoekenden die het niet eens zijn met (het opleggen van) de boete en advies willen over de vervolgstappen. Zij vragen om hulp omdat ze onvoldoende begrijpen hoe ze dit kunnen doen. Wij leggen hen stap voor stap uit welke mogelijkheden er zijn om bezwaar of beroep in te stellen en geven een voorbeeldbrief mee. Die zijn voor iedereen ook online te vinden op onze website.

Uit onze praktijk blijkt dat veel rechtzoekenden moeite hebben om zelfstandig vervolgstappen te zetten, bijvoorbeeld door beperkte taalvaardigheid, digitale vaardigheden of het formuleren van bezwaren. Een deel van deze groep laat het er daarom zelfs bij zitten. De bezwaarprocedure sluit vaak onvoldoende aan bij deze minder zelfredzame groep. Tegelijk wordt wel van hen verwacht dat zij deze procedure zelf doorlopen, waardoor zij veelal niet in aanmerking komen voor ondersteuning door een sociaal advocaat. Hierdoor dreigen zij tussen wal en schip te raken, met alle gevolgen van dien. Daar moet meer aandacht voor zijn.

2. **Betalingsproblemen: boete wordt schuldversneller**

Naast vragen over bezwaar en beroep zien wij ook mensen die een boete niet (op tijd) kunnen betalen. Vaak is er namelijk sprake van een laag inkomen en meerdere schulden die samenhangen met andere problemen zoals ontslag, scheiding of langdurige ziekte. In hun vaak stressvolle situatie kunnen standaardverhogingen ervoor zorgen dat een in eerste instantie relatief beperkte boete snel oploopt en betalingsproblemen verergeren. Voor deze kwetsbare mensen die (al dan niet door stress) veelal minder overzicht hebben over hun administratie en uit angst of wantrouwen het contact met instanties vermijden, stapelen de problemen zich dan op. Bijvoorbeeld door een loonbeslag waardoor het nog moeilijker wordt om de schulden en boetes te kunnen betalen. Neem het verhaal van Sam, die dacht dat zij geen verzekering nodig had omdat haar scooter was gestolen:

> Sam meldde zich bij het Juridisch Loket nadat zij een boete van bijna € 400 van het CJIB heeft ontvangen. Deze boete heeft zij gekregen, omdat haar scooter niet verzekerd was. De scooter was gestolen, dus Sam dacht dat een verzekering niet nodig was. Daarom deed zij ook niets met de brief van het CJIB. Door aanmaningen was het bedrag inmiddels opgelopen tot ruim €1.500. Dat bedrag kon zij niet betalen. In de laatste brief stond bovendien dat een deurwaarder ingeschakeld zou worden en dat beslag op haar inkomen gelegd zou worden. Geschrokken van deze mogelijke gevolgen, zocht ze contact met het Juridisch Loket.

Het Juridisch Loket zocht de zaak uit en nam contact op met de politie. De oude scooter bleek uitgebrand teruggevonden en uit het ‘gestolenregister’ van het RDW gehaald. Maar de scooter was daarna niet als vernietigd geregistreerd waardoor hij nog verzekerd zou moeten zijn. De politie heeft ervoor gezorgd dat de RDW de scooter alsnog als vernietigd registreerde. En Sams boetes zijn teruggedraaid.

Het verhaal van Sam staat niet op zichzelf. We zien regelmatig mensen waarvan het totaalbedrag inmiddels hoog is opgelopen. Het is van belang om in een vroeg stadium zicht te krijgen op mensen die moeite hebben met het betalen van een boete. Onder de automatische verhoging lijkt namelijk de aanname te zitten dat mensen uit onwil niet betalen, terwijl dat onmacht kan zijn. Er moet ruimte zijn en in de praktijk genomen worden om af te wijken van standaardverhogingen, een betalingsregeling op maat te treffen, extra uitleg te geven of actief mee te denken over een passende oplossing.

Vroegtijdige rechtshulp voorkomt escalatie

Meer dan 6 miljoen mensen komen in aanmerking voor rechtshulp door het Juridisch Loket. Dit betreft huishoudens met een inkomen tot €35.400 voor alleenstaanden en €50.000 voor gehuwden of samenwonenden.

Jaarlijks zoeken 4,7 miljoen mensen op onze website naar informatie. Veel mensen bellen ons of lopen binnen voor persoonlijk advies van onze juridisch adviseurs. In 2025 zagen wij zo’n 130.000 mensen op een (inloop)spreekuur en adviseerden wij 350.000 rechtzoekenden telefonisch. Onze juridisch adviseurs geven mensen advies, helpen hen op weg en verwijzen waar nodig warm door naar passende hulp, zoals schuldhulpverlening.

Vroegtijdige rechtshulp zorgt ervoor dat mensen minder (lang) stress ervaren, overzicht krijgen en weer vooruit kunnen. Dat draagt bij aan minder maatschappelijke kosten op het gebied van gezondheid, arbeid en schulden. Dit blijkt uit een recente maatschappelijke kosten-batenanalyse door SEO Economisch Onderzoek naar rechtshulp door het Juridisch Loket.

Oproep aan de Kamer

Wij roepen de Kamer daarom op:

1. **Stimuleer dat uitvoeringsorganisaties ruimte nemen om maatwerk te leveren.**
2. **Maak herinneringen/aanmaningen voor verkeersboetes kosteloos, voordat verhogingen intreden.** Mensen in een kwetsbare positie hebben vaak geen goed overzicht over hun administratie en komen sneller in financiële problemen. Een kosteloze herinnering biedt een extra kans om op tijd te betalen of contact te zoeken voor een regeling.
3. **Stel grenzen aan de ophogingen bij niet-betalen en zorg voor ruimte voor maatwerk.** Een gemiste boete leidt nu al snel tot een veelvoud van het oorspronkelijke bedrag. Begrens kostenoploop en voorkom dat het boetestelsel onbedoeld bijdraagt aan problematische schulden. Biedt proactief een betalingsregeling aan.
4. **Maak procedures toegankelijker voor mensen die niet zelfstandig hun bezwaar kunnen indienen.** Zorg voor praktische ondersteuning voor rechtzoekenden die minder zelfredzaam zijn (bijvoorbeeld hulp bij digitaal indienen en duidelijke, begrijpelijke informatie).

Tot slot

Wij zien in de praktijk dat verkeersboetes kunnen uitgroeien tot een stapeling van juridische en financiële problemen. Juist bij mensen die minder zelfredzaam zijn. Door procedures toegankelijker te maken, tijdig contact met deze mensen op te nemen en kostenoploop te begrenzen, blijft rechtsbescherming bereikbaar en kan worden voorkomen dat een boete onnodig escaleert tot problematische schulden.